

”Vem skyddar sig mot brand? Varför skyddar man inte sig? Vad kan göras?”

Finn Nilson

Professor i riskhantering

Hur ser brandskyddet ut i Sverige?

- 94% har en fungerande brandvarnare
- 73% har en brandsläckare

Vem skyddar sig?

- Sannolikheten att skydda sig ökar med:
 - Ålder
 - Utbildning
 - Familjesituation
- Men är också relaterat till:
 - Responstider
 - Nivå av professionalitet
- Samt till
 - Vanor i medelåldern

Vem är mer sannolik att inte skydda sig?

Yngre (under
30)

Personer med
utländsk
bakgrund

Personer med
låg inkomst

Boende i större
städer

Ensamboende

Äldre som
aldrig haft
brandskydd

Varför gör inte alla som vi säger?

Okunskap?

Brist på rädsla?

Kostnaden?

Det handlar inte om okunskap
eller brist på förståelse

Det handlar inte om ekonomi

Riskprioriteringsparadoxen

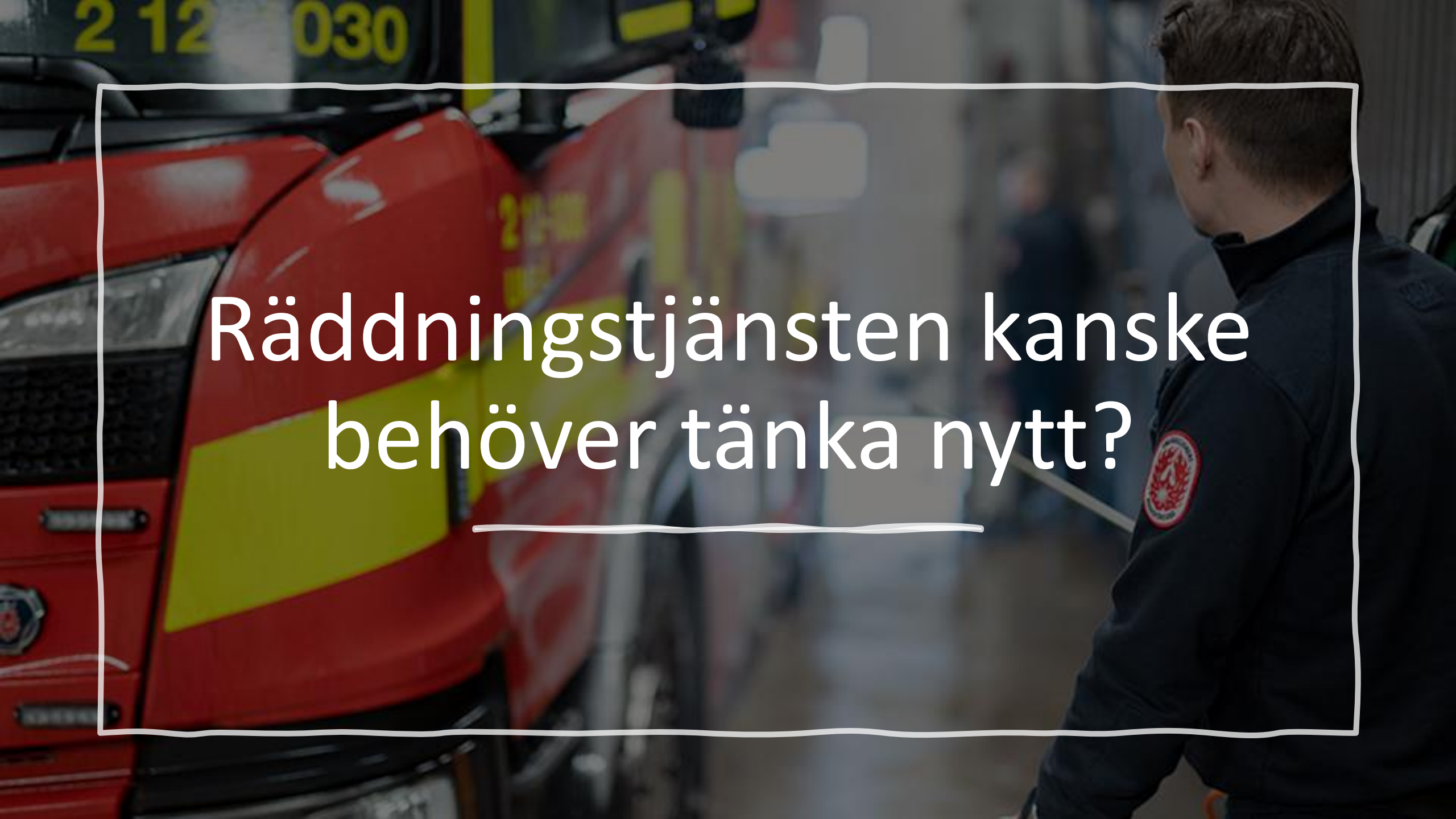
—
“I’ve got 99 problems”

I en värld fylld av risker så prioriterar vi vilka risker vi ska hantera utifrån vår interna riskbedömningsprocess.

Så, vad betyder det för brandprevention?

- Skämselpropaganda kommer inte hjälpa
- Information kommer inte hjälpa
- Gratis brandvarnare kommer inte hjälpa (långsiktigt)

Räddningstjänsten kanske
behöver tänka nytt?

Räddningstjänstens förtroendekapital

- Tilliten och förtroendet till räddningstjänsten är mycket högt
 - 75 av 100 på nöjdhetsindex
 - OBS! Nöjdheten är påverkad av responstid och organisationsform

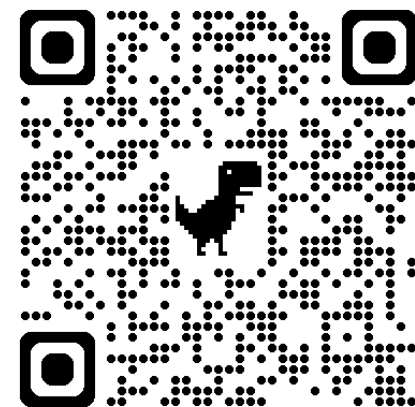
Räddningstjänstens förtroendekapital

- Detta innebär:
 1. Ni behöver inte skräma upp folk. Personer med få risker och hot i sitt liv prioriterar brandrisken. De flesta följer därför räddningstjänstens råd.
 2. När fler risker och hot kommer in i deras liv har de fortfarande med sig brandrisken – etablerade mönster fastnar.
 3. Potential för “community prevention” – allmänheten vill hjälpa räddningstjänsten

Det gemensamma ansvaret – att skydda varandra

- Grannar och förbipasserande är en outnyttjad resurs
- Trots att nästan 3 av 4 svenskar har brandsläckare så inleds släckning sällan av grannar.
- I områden med hög “Collective Efficacy” gör grannar och förbipasserande mycket mer insatser – vad kan vi lära av invandrartäta områden?
- CIVILSAMHÄLLET vill hjälpa till men släpps sällan in av räddningstjänsten

Vägen framåt

- Inse att det individuella brandskyddet i Sverige är mycket högt
- Acceptera att “vår” risk är bara en av många som behöver hanteras (där ofta samma person har hög risk för många hot) och att skrämselfpropaganda inte kommer göra situationen bättre.
- Lita på processen – vanor som sätts i medelåldern tar vi med oss när vi blir gamla
- Räddningstjänsten har ett stort förtroendekapital men man behöver fundera på hur den ska användas.
- Fundera på hur räddningstjänsten kan skapa collective efficacy för att förbättra grannsamverkan.
- Ibland kan det vara bättre med en deltidsstyrka än en heltidsstyrka – om det inte går att ge toppservice så är det bättre att erkänna detta och lägga mer ansvar på individen
- Använd civilsamhället, byalag och liknande – här finns det vilja att hjälpa till!

Forskningen har finansierats av
Brandforsk
och
Länsförsäkringars forskningsstiftelse

Tack också till MSB och Sveriges
räddningstjänster för datainsamling

Tack!

